

LA IGUALTAT DE GÈNERE, UN REpte PER A LA SOCIETAT DEL SEGLE XXI

CADA VEGADA SÓN MÉS ELS HOMES DE LA FSC QUE S'INCORPOREN EN EL PROCÉS PER A LA IGUALTAT REAL I EFECTIVA ENTRE ELS GÈNERES I PER L'ERADICACIÓ DEL MASCLISME.

entre homes i dones.

Us explicarem que estem treballant en un projecte per la igualtat real a la FSC. Es tracta del "grup acció igualitària", que s'ha creat a partir d'una formació impartida a un grup d'homes igualitaris. Homes conscienciats que la igualtat és un valor que CCOO té en el seu ideari, però que toca posar en marxa de manera immediata. Ens hi hem sumat un grup de dones i hem començat a treballar plegats.

Anem ja per la tercera. És un plaer per mi poder escriure aquesta presentació avui. Estem consolidant un projecte que vam encetar amb molta il·lusió, i amb ganes de ser útils. Gràcies per la vostra resposta, el vostre suport i els vostres comentaris. És per nosaltres una molt bona manera d'aprendre.

El tema que hem triat és "la igualtat". La igualtat entre dones i homes. Aquest és el leit motiv de la nostra secretaria i de totes les secretaries de la dona de CCOO tant a nivell de Catalunya com a nivell confederal.

A l'hora de preparar aquest número, hem vist que volem explicar-vos moltes coses i que tenim material per diverses revistes. Per aquest motiu hem decidit dedicar dos números a aquest mateix tema i, per tant, el proper de l'any 2012 també tractarà de la igualtat

També en aquest número us presentem una entrevista amb el Daniel Gabarró, expert en gènere (Pàgs. 2, 3 i 4). Li hem preguntat al voltant del seu llibre *Fracàs escolar? La solució inesperada del gènere i la coeducació*, on demostra els prejudicis que el rol masculí significa pels homes. En aquest sentit tenim la col·laboració de la doctora Anna Lloret, psicòloga clínica que ens il·lustra amb un article, sobre els rols de gènere.

En fi, espero que us agradi el que us hem preparat, i esperem com sempre la vostra resposta. Aprofito per desitjar-vos un bon final d'any i us exhorto a que en el desitjos pel proper any inclogueu la igualtat real, perquè "la igualtat ens farà més lliures".

Una abraçada.

Antònia Vives, responsable de la Secretaria de la Dona de la FSC. antoniavives@ccoo.cat

HOMES IGUALITARIS

Cada dia és més clara la necessitat d'incorporar als homes en el procés per a la igualtat entre gèneres. I, evidentment, el nostre sindicat lluita per aconseguir la igualtat real dins la seva estructura, així com als centres de treball. Enguany la Secretaria de la Dona de la FSC ha organitzat uns cursos d'igualtat de gènere dirigits pel psicopedagog Daniel Gabarró. S'han organitzat uns tallers d'homes per la igualtat on s'han format i han reflexionat sobre les repercussions que l'assumpció de rols rígids de masculinitat tenen en les seves vides i en el seu entorn. (Pàg. 5)

ENTREVISTA A DANIEL GABARRÓ, MESTRE I PSICOPEDAGOG

“Els homes necessitem transformar la nostra masculinitat masclista”

Daniel Gabarró Berbegal és mestre, psicopedagog, llicenciat en humanitats, diplomat en direcció i organització d'empreses i exprofessor de Magisteri a la Universitat Ramon Llull. En els últims anys es dedica professionalment a la recerca, la formació i l'assessorament en temes de gènere, igualtat, educació i diversitat. Ha ofert conferències a la Universitat de Lleida, Diputacions, Ajuntaments, Consells Comarcals, al Departament d'Educació, congressos, etc, i ha publicat diversos materials sobre temes educatius i de gènere, així com també de psicologia transpersonal.

Daniel Gabarró, en un moment de l'entrevista realitzada als locals de la FSC.

Les estadístiques ens demostren que continuem vivint en una societat masclista. Encara hi ha qui pensa que els homes i les dones són essencialment i radicalment diferents. En quin moment ens trobem? Estem millor que abans, pitjor o igual?

Vivim en una societat profundament classista, masclista i patriarcal. I els costos que les dones han de pagar en aquesta societat han estat molt estudiats. Si ens remuntem a 300 anys enrere evidentment que hem millorat, però els últims 20 anys hi ha hagut un estancament perillós. I crec que en el darrer decenni, els joves i els adolescents han fet un pas enrere.

Per què?

Perquè els joves d'ara, tant homes com dones, es pensen que el tema ja està resolt i que, per tant, només els hi cal adoptar posicions políticament correctes. La miopia ideològica afecta als dos sexes, especialment quan són joves. No veuen les discriminacions perquè estan invisibilitzades, naturalitzades. Per aquest motiu trobo molt greu que hi hagi tanta gent que es pensi que ja té la feina feta, quan encara ens falta molt per fer.

Què cal fer, doncs, per rectificar aquest retrocés?

Cal recuperar el feminisme com quelcom que ens beneficia

a tothom i cal explicitar les discriminacions actuals. Els homes necessitem transformar la nostra masculinitat masclista o tradicional perquè és negativa tant per a nosaltres com a homes com per a les dones. Hem de destruir els rols i els estereotips que ens han transmès des de petits. Ens cal fer explícites les trampes que el sexisme ens prepara.

Una manera de transformar als homes passaria per desenvolupar una acció coeducativa i de gènere en el Sistema Educatiu, tal com proposes en el teu llibre *Fracàs escolar? La solució inesperada del gènere i la coeducació*. Em pots explicar en què consisteix?

El llibre demostra que el cost de la masculinitat masclista és elevadíssima pels nois: avui dia el seu fracàs escolar és 13 punts superior al de les noies. Al llibre analitzo les dades de fracàs escolar dels últims 30 anys segregades per classe social i per gènere. El resultat és increïble: els nois (i especialment les classes populars) tenen moltes possibilitats de no acabar l'escolaritat. Ser noi és un indicador de risc. El gènere marca. El fracàs escolar té marca de gènere i ningú no fa res a Catalunya. Em sembla lamentable. Això implica pagar un cost social innecessari.

Quin és aquest cost?

Hi ha una sèrie de costos generals i alguns de particulars. Per exemple, el cost del fracàs escolar, com ja he dit. Perquè l'alumnat masculí tendeix a considerar allò acadèmic com quelcom que pertany a l'àmbit femení i que per tant no els incumbeix i que, fins i tot, els humilia en el camí vers la conquesta de la seva virilitat. Fins que no es consideri que el coneixement, la cooperació, l'estudi, la responsabilitat, el portar el deures el dia, etc, també són coses d'homes, no ens en sortirem. Però hi ha més costos, com la mala conducta, l'assetjament contra companys que no compleixen el rol masclista, les conductes de risc adolescents...

Aquest tema és molt greu.

En efecte, és molt greu i, per això, cal posar damunt la taula la problemàtica i dir: "Senyors i senyores, hem construït una masculinitat que té aquests costos i, a més, l'hem fet invisible. Cal que treballem plegats per resoldre el problema". Perquè si no atenem aquest problema de la masculinitat, les dones no podran trencar mai el seu sostre de vidre. És impossible que les dones avancin més del que han avançat si els homes no ens unim i transformem la nostra masculinitat.

Com es pot solucionar aquest fracàs escolar masculí?

Crec que cal que torni a entrar la ideologia a les escoles perquè els adolescents de classes marginals puguin saber quin lloc ocupen en el món i no visquin l'escola com una cosa que els trepitja, sinó com una cosa que els dóna poder. D'altra banda, s'ha de trencar els estereotips de gènere, que l'escola els hi digui que el saber, la tendresa, la cura... és també de nois. I que els hi digui a les noies que la ciència, la tècnica, la informàtica, la mecànica, la química... també són un espai de dones. I això és coeducació.

Digue'm altres costos o conseqüències d'aquesta educació patriarcal...

Mira, a les presons el 93% dels reclusos són homes, la majoria d'accidents de cotxe per imprudència són causats per homes, són ells els que s'exposen més al risc, qui més utilitza drogues dures... Són maneres de voler demostrar la nostra masculinitat.

La violència seria un altre dels costos?

Sí, perquè hem estat educats en aquesta direcció. Els "homes de veritat" tenen l'obligació d'usar la violència si el context ho requereix, forma part d'una de les seves obligacions com a mascles: utilitzar la violència en situacions de risc que els propis mascles han de valorar. Òbviament, això és socialment terrible... però també personalment dur per les conseqüències que pot comportar.

La nostra cultura fa que els "homes de veritat" tinguin permís per usar la violència si el context ho requereix

Sempre ha existit la violència?

És veritat que la violència existeix i ha existit des dels orígens de la història, però també ha existit la convivència i de fet ha existit sempre més cooperació que violència. Focalitzar l'atenció sobre la violència és perdre de vista que allò que salva a la raça humana és la cooperació i l'ajuda, que són molt més importants i esteses que els moments concrets de violència. Només cal que mirem a les nostres famílies: la convivència sempre ha primat molt més que la violència.

Alguns, però, es pensen que violència de gènere és només pegar físicament.

I això no és cert, hi ha violència simbòlica, laboral, relacional, estructural... i totes poden tenir una vessant de gènere. A més, dintre de la violència de gènere hi ha el que s'anomenen micromasclismes. És violència de gènere, per exemple, fer una estadística o un estudi laboral i no saber adaptar-lo per gènere i no segregat les dades per gènere, perquè d'aquesta manera ocultes les diferències i és una forma de no remoure els obstacles, i és així com s'eternitzen les discriminacions. Un altre exemple de violència de gènere de micromasclisme seria fer reunions on els temes de gènere mai siguin rellevants, fer una estructura de reunió en la qual parlin més els que més criden (habitualment homes educats per aquests comportaments) o allargar el temps de les reunions de tal manera que hagin de marxar les persones que tenen responsabilitats familiars, és a dir, la cura com a centre de la seva vida, i que majoritàriament seran dones.

Això fa que a les dones se'ls hi faci una muntanya la seva carrera professional?

Així és. Les dones que vulguin arribar a ocupar llocs de responsabilitat han d'estar disposades a sacrificar la seva vida personal, i això genera una mena de contradicció i de perversió dintre del sistema. Només les dones que han fet seus els valors masculins ocuparan els llocs rellevants i l'organització mai es dotarà de valors fonamentals que en aquests moments són imprescindibles com la cooperació, l'ajuda, el consens...

A banda del sistema educatiu, en quins altres àmbits socials s'ha d'intervenir per tal d'assolir aquest repte social de transformar la masculinitat?

Doncs, la família, l'economia, la política... La societat ha d'adonar-se que, de la mateixa manera que s'ha transformat la feminitat, s'ha de transformar la masculinitat. I que aquelles organitzacions, aquells partits polítics, aquells governs que no tinguin accions polítiques per transformar la masculinitat,

Com animaries a un home a transformar la seva masculinitat?

Fent-li veure que el canvi és bo per a ell. Per exemple, si jo tinc un fill, he de saber tenir cura d'ell, saber-lo estimar, gaudir-lo... i compartir aquest goig amb la meua parella. És l'oportunitat que tens i si no l'aprofites els sis primers anys, l'has perdut per sempre. I si tens parella has de poder gaudir amb ella d'una relació igual a igual: ella no és una criada, ni una persona a la qual tu has de mantenir, sinó una persona amb la que vols fer un camí en igualtat. Això ens fa persones, ens fa lliures. L'única manera d'aconseguir-ho és que tu siguis una persona autònoma i la teva parella també. També l'animaria a descobrir tot el seu món emocional. Sense les emocions, la vida és grisa. I l'animaria a mantenir un equilibri entre l'esfera pública, la feina, i la personal. La pel·lícula de *machote* és una estafa! Posar en dubte la identitat masculina tradicional és una obligació per a totes les persones que desitgem construir una societat més justa i una oportunitat per tenir una vida més plena i més joiosa.

no estan fent polítiques de gènere integrals sinó polítiques de gènere parcials.

Per tant, cal legislar en aquesta línia?

És clar! Si una organització no té un document sobre com canviarem la masculinitat amb accions concretes i programades amb un calendari, és una organització que no té una política de gènere integral. Com a màxim tindrà política de dona, però no arribarà mai a trencar tots els estereotips. L'Administració ha de legislar, fer complir les lleis i ha de fer pedagogia. També ha de destinar una partida del seu pressupost per canviar la masculinitat en tots els àmbits i aquesta partida no pot treure's de la que actualment es dedica a temes de dones.

Quin paper juga o pot jugar una organització com CCOO?

CCOO és un dels 10 actors polítics més importants del país i té l'obligació d'actuar en conseqüència. Té l'obligació de posar el tema de la invisibilitat de la masculinitat sobre la taula i que entri en la seva agenda política. Us convido a fer-ho!!!

Màxim Pujade / Àngela Rodríguez

Al Daniel Gabarró podeu localitzar-lo a través de qualsevol cercador d'Internet o directament al seu web: www.danielgabarro.cat

Projecte “Acció igualitària” de la FSC de Catalunya

Un moment del curs sobre igualtat de gènere impartit a un grup d'homes de la FSC.

Uns quants homes voluntaris de la nostra Federació, conscienciats i interessats en la igualtat entre els gèneres, s'han format durant diverses setmanes en matèria d'igualtat de gènere, en un curs impulsat des de la Secretaria de la Dona. Un grup de dones ha rebut també una formació i ara estem començant un camí plegats que ens ha de servir perquè la transversalitat de la que tant parlem en els plans de treball i en la col·laboració entre l'estructura, sigui real i efectiva. És el que hem batejat com a Projecte “Acció Igualitària” a la FSC.

No es tracta d'una lluita d'unes contra els altres, sinó d'una lluita comuna per vèncer la separació sexista que ens imposa la societat patriarcal que ens oprimeix. Les dones necessitem ser iguals, però els homes necessiten alliberar-se dels estereotips de gènere. De fet,

un dels companys ha manifestat després d'una sessió de formació de gènere: “Ara sóc més lliure”.

Hem intentat explicar el que significa aquest alliberament masculí i com les dones necessitem la integració dels homes a la nostra causa. El sostre de vidre no es trenca per més que la dona s'hagi incorporat al món laboral, ja que el poder està encara en mans dels homes. Sense un canvi, no podem avançar més. Hem de caminar plegats perquè és de justícia i les dones volem i hem de ser iguals, però també perquè les masculinitats mal enteses perjudiquen als homes.

En un moment de crisi com el que estem patint, i de la lluita contra el sistema financer i contra un capitalisme ferotge i global, treballar per la igualtat fa que el sindicat rebí un plus de reconeixement si és capaç de fer un canvi de xip i posar-se les piles. El sindicat ha de ser un referent a la societat en aquest canvi, que més tard o més d'hora s'ha de produir. Aquest és un bon moment per crear unitat i sinèrgies entre homes i dones a CCOO en perspectiva de gènere per potenciar un canvi social més just.

Homes de la FSC es pronuncien a favor de la igualtat real

Jesús Garcés

“El sindicat no té sexe; té gènere... A quina classe històrica pertanyo? A homes igualitaris!”

Toni Rufo

“No mostrar els teus sentiments no et fa ser més home; et fa ser més ameba”

Miquel Escobar

“La invisibilidad de las situaciones de desigualdad no nos permite ser iguales”

Francisco Javier Salas

“Si buscamos la igualdad, empecemos a mirar y pensar de forma diferente. Igualdad= mujer + hombre”

Màxim Pujade

“Mirem-nos amb valentia en el mirall per veure’ns i transformar la nostra masculinitat nociva que ens fa ser uns pobres homes, infeliços i covards”

José Luis Pérez

“Em faig creus de la gran quantitat de micromasclismes que em trobo cada dia. M’encanta cridar “bi, bi, bip, ... micromasclisme!!” quan els detecto”

Miguel Sabaleta

“Em sento més fort, més segur. Em sento més i millor home, després d’assumir posicions igualitàries”

Manolo Molina

“Un dels valors del nostre sindicat és la igualtat. És per això que hem de ser coherents i vetllar per la seva aplicació”

Francesc Montoro

“Sóc a CCOO perquè la solidaritat, la força, la tendresa, l’autoestima, la lleialtat, l’amistat i d’altres valors amb article femení, es puguin articular igualitàriament en masculí”

Carles Périz

“Potser cal, un altre cop, ser valent, fomentar la igualtat renovadament... cal que neixin flors a cada instant”

Rafa Contreras

“Diversitat en valors, igualtat en gènere”

Serafín Blanco

“Las personas somos lo que la educación hace de nosotros. Si estamos convencidos que la igualdad es necesaria, entonces nos hemos de reeducar aceleradamente”

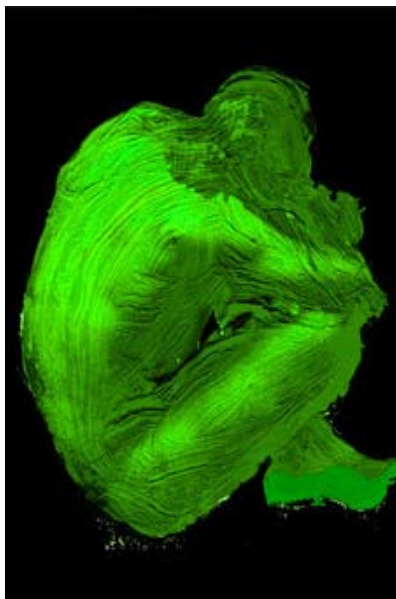
RODA D’HOMES CONTRA LA VIOLÈNCIA

El passat 21 d’octubre els homes van tornar a sortir al carrer per mostrar el seu rebuig a la violència cap a les dones. Aquest dia tots els grups d’homes igualitaris de tot Espanya surten al carrer i formen una roda amb aquest motiu. Les Rodes d’Homes són actes simbòlics en els quals els homes es manifesten públicament contra la violència de gènere, entenent que la violència de gènere no pot ser un problema de les víctimes que la pateixen, sinó que és un problema que afecta a tota la societat. Alguns membres de la nostra Federació van participar també en la roda d’aquest any a Barcelona.

La Roda d’Homes celebrada a la plaça Sant Jaume de Barcelona el passat 21 d’octubre.

ELS ESTEREOTIPS DE GÈNERE I SALUT MENTAL

D'acord amb la declaració de principis de l'Organització Mundial de la Salut (OMS), "per aconseguir els més alts nivells de salut, les polítiques sanitàries han de reconèixer que les dones i els homes, degut a les diferències biològiques i als respectius rols de gènere, tenen necessitats, obstacles i oportunitats" (2002, 2003 i 2008). Per tant, el gènere repercuteix de manera desigual en la qualitat de vida, salut i benestar.

Segons el projecte *Estudi Europeu de l'Epidemiologia dels Trastorns Mentals (European Study of the Epidemiology of Mental Disorders, ESE-MeD, 2001-2002)*, realitzat a Bèlgica, Alemanya, França, Holanda i Espanya, s'observa que dintre de l'11,5% de persones que han estat diagnosticades d'algun trastorn mental, la prevalència d'aquests trastorns és diferent en dones i homes. Durant l'infantesa, la prevalència dels trastorns com la conducta antisocial i agressiva és més gran en els nens que en les nenes, i durant l'adolescència, la prevalència de depressió és més alta en les noies.

L'estudi també explica que la manifestació i l'expressió de la simptomatologia dels trastorns també depèn del gènere, així com la voluntat de rebre assistència mèdica i psicològica o bé de donar a conèixer els seus problemes de salut mental. Podem prendre com a exemple, la síndrome de l'intestí irritable, que es relaciona amb un tipus d'estrès que pateixen les dones; en canvi, les úlceres gàstriques es presenten més en els homes. Però quan s'equiparen les mostres d'homes i dones amb un treball remunerat, i dones i homes que realitzen treballs domèstics, s'ha observat més igualtat en els trastorns que presenten ambdós, el que confirmaria la rellevància de l'anàlisi de gènere i la seva influència en la salut.

Però això no és nou. Ja des dels anys vuitanta s'han anat constatant científicament diferències de gènere, tant pel que fa a l'exposició a l'estrès psicològic com en les respostes psicològiques i fisiològiques, i al mateix temps com això pot afectar de manera diferencial a homes i a dones (Frankenhaeuser, 1991, 1996).

En la proximitat, podem parlar de casos particulars, històries de dones, que una qüestió de gènere les ha portat a cercar un assessorament psicològic, com en el cas següent:

Ella ha treballat, des que es va casar, en el negoci de l'home: la pagesia. Ha deixat la seva feina per "ajudar" al marit. Ha portat el tractor, s'ha fet càrrec de les tasques administratives, a treballat en la recol·lecció de la fruita, ha canviat les pales del reg, ha fet tot el que ha estat vinculat amb l'empresa de la família de l'espos. Al mateix temps es fa càrrec de la família que ella ha format, a més de l'avi, de la sogra i el sogre, de les malalties que passen, dels medicaments que necessiten, del calendari de les visites mèdiques, dels rebuts i la paperassa, dels padrins. Perquè ella sempre té temps, diuen, i ell sempre està molt enfeinat. No dorm bé, no menja bé, últimament sent com el cor se li accelera, té molts mals de cap, molta tensió muscular, problemes amb les cervicals, li cauen els cabells més del que seria habitual, sent un tap al pit i se li adormen les mans i ha patit uns quants atacs de pànic. Però diu que no es pot posar malalta, que res no funciona sense ella i que la reclamen constantment. No es vol barallar, perquè ho hauria de fer amb massa gent i ja no té força. Però vol marxar, separar-se i fer una altra vida, però la culpa i la paraula egoista no paren d'aparèixer dins el seu cap. Explica que la veïna de finca pateix igual que ella i que també es troba en tractament.

Hi ha trastorns de la conducta que es donen més en el cas dels homes, i d'altres que són més comuns entre les dones

Aquí, doncs, els estereotips compten. A partir d'aquí se'ns poden plantejar diverses qüestions; som el que volem ser o bé som el que les altres persones volen que siguem? I si som el que altres volen, qui som en realitat? Tant si sóc dona o home, he seguit les pautes que m'han donat? He pensat que era allò el que havia de ser? M'he adonat d'aquests estereotips? Els he intentat esquivar? He sentit l'obligació de seguir el camí que ja estava pensat per mi, m'he rebel·lat? Aquesta actitud contestatària, m'ha suposat un cost social, familiar laboral i/o psicològic? Ha afectat a la meua salut?

Com m'he pogut deslliurar d'alguns estereotips? Quan m'hi he trobat, quina ha estat la meva lluita interna? Qui ha vençut? La pressió dels rols o el meu desig intern? I si he perdut, què passa amb els sentiments, amb els estats d'ànim, amb les relacions socials i amb l'estil de vida? Aquí el gènere es constitueix com un element primordial.

Són moltes les preguntes necessàries que ens podem fer cadascuna de les dones i homes que habitem en aquest planeta. Necessàries per poder millorar i prevenir desequilibris personals i vitals, ja que les lluites internes han estat i seran motiu de dissonàncies en la personalitat de les dones i els homes fins que els límits ocasionats pel gènere acabin desapareixent. Despertar davant dels estereotips, saber-los reconèixer i poder decidir amb criteri, escollint l'actitud que volem tenir, la feina que volem fer, amb qui ens volem relacionar des de nosaltres, des de les persones que som i no des de les persones que la societat intenta construir mitjançant unes estructures forçades.

Anna Lloret Rovira, Psicòloga clínica

Referències

Emslie, C. , Fuhrer, R. , Hunt, K. , Macintyre, S. , Shipley, M. I Standfeld, S (2002). *Gender differences in mental health: evidence from three organisations. Social Science and Medicine*, 54 (4), 621-624.

Arenas, M.C. i Puigcerver, A. (2009). *Diferencias entre hombres y mujeres en los trastornos de ansiedad: una aproximación psicobiológica. Escritos de psicología*, 3 (1), 20-29.

-Organització Mundial de la salut (2008). *Subsanar les desigualtats en una generació. Aconseguir l'equitat sanitària actuant sobre els determinants socials de la salut. Informe de la Comissió sobre els determinants socials de la salut.* <http://www.who.int/whr/2008/es/>

Ministerio de sanidad y consumo. *Informe salud y género (2006). Observatorio de salud de la mujer.* www.msc.es/organización/sns/planCalidadSNS/

25 N, DIA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

El proper dia 25 de novembre és el Dia Internacional en contra de la violència de gènere.

Desgraciadament, es tracta d'una data de les més vigents de totes les que es celebren anualment. Portem en aquests moments 61 dones mortes aquest any a Espanya i, si seguim la tendència, seran

més en el moment que estiguen llegint aquestes línies.

En el marc d'aquesta problemàtica s'ha organitzat a Barcelona el VII Fòrum contra les violències de gènere, IV Fòrum Europeu, els dies 17, 18 i 19 de novembre a l'Espai Francesca Bonnemaison. CCOO és una de les entitats adherides.

Aquest és el link: <http://www.violenciadegenere.org/pcvg/index.php>

El dia 25 de novembre hi ha una CONCENTRACIÓ a la Plaça Sant Jaume que organitza la Xarxa de Dones contra la Violència.

A la nostra Federació estem treballant diverses accions per aquest dia, entre elles una exposició de treballs sobre la violència fets per companys/es de la nostra Federació.

**ho miris
com t'ho miris...**

... rom la Garantia!

engrescadora

DIGITAL

Direcció:
Antònia Vives

Realització:
Àngela Rodríguez
Màxim Pujade